

ՄԱՀՈՒԱՆ ԵՆՔԱԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

(Շար. նախորդ թիւէն)

— 48 —

ԶՕՐ. ՔԵՆԴՐՈՒՐ. — (Ոռքի ելլուր) Տէր իմ սպարապետ ևմ խօսելիքս շատ կարճ է, իմ ճակատա աժուր է, զինուորներս ալ առողջ են և հիմնալի ողեւորութիւնն մը ունին կեանքի բանակները տակաւին տիրացած չեն իմ գաղանիքներուու Ամէն օր նոր գիրքի մը կը յառաջանամ Ամէն օր նոր աւար, նոր զոհեր, նոր յաղթանակներ Անոնք ինձ գիմաղբելու համար նոր զէնքեր հնարած են, օրինակ Ք. ճառապայթներ, բատիոմ; եւն, Բայց անօգուտ իմ զինուորներն միշտ կը յաջողին յառաջանալ անարգել: Քաջ Ապարապետ, եթէ միւս զօրա հասերդ ալ աջակցին ինձ, վատահ եմ որ յաղթանակը կը տանինք:

ԱՌԱՋԲ. — Լա՛ւ, պարտաճանաչ զօրավարս, ապրիս Ասկէ վերջ մարաջախոտութեան աստիճանը պիտի գործածես, գուն արժանի ես այդ բարձր աստիճանին, գուն իմ աջ բազուկս ես: (Կը համբուրե ճակուն և նշան մը կը գամի: իր կրծքին):

Քեզ լսենք, Զօր, Տիւովերքիւլօզ!

ԶՕՐ. ՏԻՒՊԵՐՔԻՒԼԶԶ. — (Կողդոց ուն կերպարանքով, դալուկ դէմքով, կը սկսի խափի տիւար յշշտով):

Տէր իր Ապարապետ և Զօրականներ, դէմքէս և խօսելակերպէս կրնաք գուշակել թէ որքան ընկենուած եմ: Առեն մը միծ յաջողութեան շարունակեցի խոյանքս: Անտեսանելի զինուորներս (միքրոպ) տեղաւորեցի մարգիկանց թոքերուն, աղիքներուն, ոսկորներուն և նոյնիսկ ուղեղին մէջ և փճացուցի, քայքայեցի, անշունչ գետին փըսեցի զոհերս: Միլիսոնառ կեանքեր խամրեցուցի: Մարգիկ սկսան սոսկալ անունէս և ինծի ճերմակ ժանատախտ անունը տուին: Մարգիկ զուր անգ ջանացին ինձ յաղթել, զուր տեղ ջանացին զինուորներս թակարդի մէջ ձգել: Օրին մէկը, սեւ օր մը, գերմանացի Քօխս, հրէշային գործիքով մը, զոր մանրացոյց կ'անուանեն մարգիկ, յաջողեցաւ զինուորներս տեսնել և դիտել անոնց զօրանցքը: Աշխարհի զիտունները իրար անցան և միծ յոյսերով ակնկալեցին որ Քօխս պատուաստ շիճուկը պիտի պարտութեան մատնէր զիս: Քրքջալով խնդացի անոնց այս յոյսին վրայ: Յարձակողականս ուժովցուցի եւ նոր զափնիներ խլեցի: Ասկայն այս անինինալ զիտունները յուսահատութիւն և յուսալքում չունին: Զօրացուցին իրենց զիմագրութիւնը, պահեստի ուժեր բերելով կուրի գաշտին մէջ, Անոնք պրոպագանդը յաջողցաւ մասամբ: Բայց՝ տգէտ մարգիկ անտեղեակ են տակաւին այդ ուժերուն տարած յաղթանակներուն:

Այժմ կը կոռւիմ մութ և խոնաւ տուներու մէջ բնակող և իրենց սնունդին հոգ չուանող մարդկանց հետ միայն:

Կը մոնեմ կովու կաթին մէջ և անոր միջոցաւ կը հարուածեմ նորածինները, որոնք շուտով կը փճանան: Դժբախտաբար զիտունները հետքս նշմարեցին և սկսան եռացնել կաթը Անոնք մինչեւ անգամ փճացուցին խեղճ կովերը, որոնք ինձի ապաստան տուած էին:

Ու այսպէս մարդիկ օրէ օր կը զօրացնեն իրենց ճակատը դէմս և եթէ այսպէս շարունակուի շուտով յարձակողականի պիտի անցնին, Ընկերներ, վայ ինձ . . . (կը նստի, ուժասպաւ է, կը իեւայ արագ արագ):

ՄԱՀԻ. — Գէ՛շ, գէ՛շ, շատ գէշ տեղեկութիւններ տուիր, Զօր. Տիւպէրքիւլօզ! Մի յուսահատիր, ճար մը կը գտնենք հարկաւ: Դուն խօսէ, Զօր. Մալարիս:

ԶՕՐ. ՄԱԱՐԻԱԼ. — Տէր սպարապետ և ընկերներ Սպայակոյափ վերջին ժողովէն ի վեր խռոված եմ... Այդ ժողովին մէջ հազարապետ Սիֆիլիզը անպատուեց զիս և նախատեց: Ես զաւաճանած չեմ մեր սուրբ դատին դէմ: Ես որ ահեղ ճակատամարտներ մղած եմ և միլիոններ գետինն եմ փռած... Հսէք ինչո՞վ մեղաւոր եմ: Զիս կը մեղադրէր թէ իմ զօրագունդերէս մէկը կաշառուեր է կեանքի գործակալներուն կողմէ: Իբր թէ մարդիկ իմ զինուորներովս կը փճացնեն եղեր Սիֆիլիզի ջոկատները: Փո՞ւհ, Դանդաղաշա՞րժ Միֆիլիզ, իր զինուորները շուտով չեն մեռցներ իրենց զոհերը...: Կեանքի զինուորները մեզմէ գերիներ կը վերցնեն... կը ստիպեն զանոնք, որ զահիճի գեր կատարեն Սիֆիլիզին դէմ: Ինչ կարող եմ ընել ես Միթէ ընդհանուր պատերազմին մէջ Հայը Հայուն դէմ, թուրքը թուրքին դէմ չկուտեցա՞ն...:

Ընկերներ, ինչո՞ւ միայն ձախորդութիւններ տեսնել կ'ուզէք: Գացէք Հայաստան և տեսէք թէ ի՞նչպէս կը մարտնչին հերոսներս Ամէն տարի 20,000 զոհեր կը խլեմ այդ կոտորակուած ազգէն...:

Իմ միակ թշնամիս Քինինն է, սինքօնա ծառին կեղեւներէն հանուած ճերմակ փոշի մը: Պէտք է չորցնել այդ ծառը, որպէսզի իմ զինուորներս արձակ համարձակ արշաւեն մժեղներու արծաթափայլ թեւերուն վրայ թառած: Մժեղները մեր օդանաւերն են: Միլիոններով ունինք անոնցմէ: Մարդիկ կը ջանան մեր օդանաւերուն թռվիք տեղերը, ճախճախուածները չորցնել Բայց իզուր:

Տէր Սպարապետ: Ես արժանի եմ աստիճանի բարձրացման: Փա՞ստ, իմ անցեալս և ներկաս:

ՄԱՀ. — Մի շաղակրատեր: Հասկցանք: Հաղարապետ Սիֆիլիզ, դուն խօսէ:

Պոստըն

(Շարունակելի)
Թժ. Ա. Ս. Աթէլեան